



Raadsvergadering d.d. 22 april 2021

Voorstelnummer 27-2021

Agendanummer 8

Zaaknummer D - 1817531

Onderwerp: Raadsvoorstel Toekomst Visie Centrale Antenne Inrichting (CAI)

Portefeuillehouder: Wethouder Runderkamp

Aan de raad.

Gevraagde beslissing

Het college vraagt de gemeenteraad haar opinie te geven voor de voorgenomen besluitvorming van het college:

- Kennis nemen van de inhoud van het rapport "Scenario's voor CAI Edam-Volendam"
- Op basis van het rapport "Scenario's voor CAI Edam-Volendam" het CAI netwerk te behouden.
- Het college opdracht te geven om te onderzoeken welke externe partij het meest geschikt is om samen met de gemeente Edam-Volendam een glasvezelnetwerk aan te leggen in Edam en Volendam en onder welke voorwaarden.

Samenvatting

In 2017 is het onderhoudsplan CAI aangenomen door de raad. De raad heeft daarbij verzocht onderzoek uit te voeren naar de keuze over het behouden dan wel afstoten van de CAI. In april 2018 is de raad het onderzoeksvoorstel voorgelegd, waarmee is ingestemd. Voortvloeiend hieruit is het rapport "Toekomst CAI" opgesteld. Tijdens de behandeling van dit rapport in de raadsvergadering van mei 2019, heeft de gemeenteraad gevraagd naar een vervolg onderzoek naar de toekomst van het gemeentelijke CAI-netwerk.

Na aanleiding van deze vraag, is er contact opgenomen met het externe Bureau Stratix. Zij hebben op basis van gegevens van de gemeente en op basis van gespreken met Ziggo en medewerkers van de gemeente Edam-Volendam, het voorliggend rapport "Scenario's voor CAI Edam-Volendam" opgesteld. Dit rapport is in de themaraad van 11 februari jl., aan de gemeenteraad gepresenteerd.

Onderbouwing en alternatieven

Stratix heeft diverse scenario's onderzocht en daar komen we in dit raadsvoorstel verder op terug.

Financiële aspecten

In het Stratix rapport zijn meerdere scenario's uitgewerkt, onderstaan zijn de verschillende scenario's verder toegelicht. Hieruit blijkt dat scenario 6: "Gemeente zet een joint-venture op met een KPN glasrelatie" de meest interessante optie is. Hierbij houdt het netwerk haar waarde en is er een jaarlijkse kasstroom. Daarnaast wordt het netwerk door een professionele partij beheerd en doordat de partij een goede relatie met KPN heeft, zal dit KPN ervan weerhouden zelf een glasvezel netwerk aan te leggen.

Uit ervaringen van Stratix blijkt dat een verdeling in een joint-venture als deze 50/50 zal zijn. Bij de uitwerking van dit scenario is ervan uitgegaan dat de gemeente het huidige CAI netwerk zal inbrengen in de joint-venture, de andere partij zal een geldbedrag van gelijke waarde inbrengen. De investeringen in het glasvezelnetwerk worden vervolgens samen gedragen. Daarnaast worden de

inkomsten ook gelijk verdeeld. Maar dit zijn zaken die uit bespreking met de externe marktpartij meer concreet gemaakt zullen worden. Een meer concrete invulling van de joint-venture en de financiële invulling wordt na akkoord van dit voorstel verder uitgewerkt en zal in een later stadium aan u worden voorgelegd. In die uitwerking zullen ook de financiële gevolgen helder zijn.

Personele aspecten

n.v.t.

Risico's

Een groot risico is dat de beslissing van aanhouden van het CAI-netwerk of verkopen aan een derde partij wordt uitgesteld. Hierdoor ontstaat de kans dat een andere partij, waarschijnlijk KPN, glasvezel gaat leggen. Als dit gebeurd gaat de waarde van het gemeentelijke CAI –netwerk met grote bedragen omlaag.

Gevolgte procedure

De volgende stappen zijn gezet om tot voorliggende besluitvorming te komen:

- opstellen Onderhoudsplan CAI 2017 – 2021;
- raadsvoorstel onderzoek toekomst CAI, april 2018;
- opstellen rapport “Toekomst CAI”, november 2018;
- bestuurlijk kennisname, november 2018;
- opiniërend voorleggen rapport “Toekomst CAI” aan de raad, januari 2019;
- besluitvorming college, februari 2019;
- instemming raad met inhoud rapport en voor te leggen besluitvorming, april-mei 2019;
- raad vraagt om een vervolg onderzoek naar de toekomst van het gemeentelijk CAI-netwerk, mei 2019;
- opdracht voor opstellen rapport aan Stratix, december 2019;
- onderzoek naar CAI netwerk en opstellen rapport “Scenario’s CAI Edam-Volendam”, januari 2020-december 2020;
- presentatie rapport “Scenario’s CAI Edam-Volendam in themaraad, februari 2021;
- besluitvorming college, maart 2021;
- instemming raad met inhoud rapport en voor te leggen besluitvorming, april 2021.

Burgerparticipatie, inspraak, zienswijzen en communicatie

Dit rapport gaat met name om de eigendomssituatie van het CAI-netwerk en daarom is het geen beleidsdiscussie maar een (interne)discussie. Daarom is er geen burgerparticipatie geweest.

Rapportage, verantwoording en evaluatie

Als de raad het besluit neemt om het college de opdracht te geven om te onderzoeken welke externe partij het beste geschikt is om samen met de gemeente een glasvezelnetwerk aan te leggen, zal het college deze opdracht uitvoeren. Als er een geschikte partij is gevonden, zal er aan de gemeenteraad om instemming gevraagd worden met deze partij een samenwerking aan te gaan.

Bijlagen

Het rapport “Scenario’s voor CAI Edam-Volendam”

Aanvullende toelichting op vraagstelling, context en maatschappelijke meerwaarde

De afgelopen jaren is de digitale wereld in een snel tempo veranderd. Het internet wordt niet meer alleen gebruikt voor het opzoek van informatie, maar ook gebruikt voor het downloaden en

streamen van muziek en films. Door het gamen en thuiswerken wordt er nog meer data verzonden over het internet. Tijdens de Covid-19 crisis is helemaal duidelijk geworden hoe belangrijk data verkeer is.

Het CAI-netwerk van de gemeente Edam-Volendam is daarom niet meer alleen een kabel waarover naar de tv gekeken wordt, maar deze kabel wordt ook gebruikt om te bellen en als belangrijkste, gebruikt voor het internet. Hiermee is het gemeentelijke CAI-netwerk voor de inwoners van Edam en Volendam een heel belangrijk netwerk geworden. Dat het CAI-netwerk belangrijk is voor de inwoners, is u als gemeenteraad bekend en daarom heeft u ook gevraagd om een goed en gedegen onderzoek te laten doen naar de toekomst van het CAI-netwerk.

CAI-netwerk houden of afstoten

Het CAI-netwerk is in eigendom van de gemeente Edam-Volendam. In Nederland zijn nog een aantal andere gemeenten, die een eigen CAI-netwerk in beheer hebben, maar de meeste gemeenten hebben het CAI-netwerk afgestoten.

Binnen de gemeente Edam-Volendam, is al diverse keren de discussie geweest of de gemeente het netwerk moet behouden of afstoten. Afstoten klinkt logisch, maar houdt wel een aantal nadelen in. De gemeente heeft nu een behoorlijk financieel voordeel doordat het CAI-Netwerk in beheer van de gemeente is. Zo heeft de gemeente jaarlijks een exploitatieoverschot van ongeveer €800.000,- waar zij vrijelijk over kan beschikken.

Natuurlijk zijn er ook nadelen als de CAI in eigen beheer gehouden wordt. Zo moeten er jaarlijks kosten gemaakt worden, om de kwaliteit van het netwerk op pijl te houden. De kennis hiervoor is ook niet altijd in huis, dus er zal regelmatig externe expertise ingehuurd moeten worden. Daarnaast is het huidige CAI netwerk alleen geschikt voor de doorgifte van het Ziggo signaal. Het netwerk zal dus aan de wensen van Ziggo aangepast moeten worden. Ook hebben de bewoners geen “vrije” keuze van aanbieders op het CAI-netwerk. Als zij gebruik willen maken van diensten van een andere telecom aanbieder, dan dienen ze een KPN aansluiting te nemen.

Mocht de gemeenteraad besluiten het CAI-netwerk te verkopen, dan worden positieve punten de negatieve punten. Dan ontvangt de gemeente eenmalig een bedrag door de verkoop. Als dit bedrag ingezet voor dezelfde zaken, als waar de CAI inkomsten nu voor ingezet worden, dan is het geld over 10 jaar op en ontstaat er waarschijnlijk een begrotingstekort. Dus op de lange duur, zal verkoop voor de gemeente een negatief effect hebben.

Op dit moment heeft het CAI netwerk van de gemeente, minimale concurrentie. Het CAI-netwerk is namelijk kwalitatief beter onderhouden dan het oude netwerk van KPN. Dit komt omdat KPN niet meer investeert in het oude netwerk, want zij willen dit namelijk graag gaan vervangen door overal glasvezel te gaan leggen. Op het moment dat KPN* hiermee start, wordt de waarde van verkoop van het CAI-netwerk meteen een stuk lager, dit omdat KPN of aan KPN gereguleerde bedrijven dan geen potentiële kopers meer zijn en daardoor alleen Ziggo als koper overblijft. Daarom is het van belang dat er op korte termijn een beslissing komt of de gemeente het CAI-netwerk behoudt of gaat afstoten.

*Volgens de geldende telecom wet, kan de gemeente niet weigeren als KPN het kopernetwerk wil vervangen voor een glasvezelnetwerk



Glasvezel aanleggen

Naast het behouden van het huidige CAI-netwerk is het ook belangrijk om dit netwerk toekomst gericht te maken. De bewoners verwachten steeds hogere snelheden en nieuwe diensten via het CAI-netwerk. Op dit moment hebben ongeveer 70% van de huishoudens binnen Edam en Volendam een CAI-aansluiting. Dit is een hoge dichtheid. Om dit hoge aansluit percentage te behouden met de daarbij behorende inkomsten, is er ook onderzocht hoe het CAI-netwerk toekomst gericht kan blijven. Van de 7 scenario's in het rapport van Stratix, zijn er 4 verschillende scenario's wat de gemeente kan doen met het CAI-netwerk, indien deze niet verkocht wordt:

- Afwachten en het bestaande CAI-netwerk upgraden wanneer dat nodig is
- Zelfstandig glasvezel aanleggen tot in de woning
- Glasvezel aanleggen samen met een KPN-relatie
- Glasvezel aanleggen samen met Ziggo

Afwachten en het bestaande CAI-netwerk upgraden wanneer dat nodig is

Deze variant houdt in dat we als gemeente gewoon verder gaan met wat we nu doen. We houden het CAI-netwerk in stand en als de limieten van het CAI-netwerk bereikt worden, wordt er geïnvesteed in upgrades door wijkspitsingen. Dit zijn werkzaamheden die op dit moment ook vaak al doen. Over enkele jaren wil Ziggo grote aanpassingen in het netwerk doen, dit zal ook van de gemeente grote investeringen vragen.

De grootste nadelen zijn, dat de bewoners alleen voor Ziggo diensten kunnen kiezen op het CAI-netwerk. Als zij willen overstappen naar een andere aanbieder, zeggen zij het abonnement bij de gemeente ook op. Op dit moment gebeurt dat nog maar weinig, omdat er geen snelle alternatieven zijn. Maar als de gemeenteraad kiest voor deze variant, dan is de verwachting dat KPN binnen 2 jaar zal starten met de aanleg van glasvezel binnen de kernen Edam en Volendam, waarop meerdere aanbieders zitten. Er is dan een reële kans dat er huishoudens gaan overstappen van het gemeentelijke netwerk, naar het netwerk van KPN. Dit houdt in dat de waarde en de winstgevendheid van het CAI-netwerk fors minder wordt.

Zelfstandig glasvezel aanleggen tot in de woning

Bij deze variant gaat de gemeente zelf een glasvezel netwerk aanleggen. Dit netwerk zal opengesteld worden voor diverse verschillende aanbieders. Waardoor de huishoudens keuze hebben waar zij diensten willen afnemen, maar toch de aansluiting bij de gemeente houden. Waardoor de gemeente de huidige inkomsten behoudt, of zelfs nieuwe klanten kan winnen. Als het lukt om KPN als 1 van de aanbieders op dit glasvezelnetwerk te krijgen, dan gaan zij niet zelf ook nog een glasvezelnetwerk aanleggen.

Nadeel van deze variant zijn de investeringskosten die gedaan moeten worden om het netwerk door de kernen van Edam en Volendam aan te leggen, maar op dit moment kan er goedkoop geld geleend worden. Een ander groot nadeel is dat de capaciteit bij de gemeente om het bouwproces adequaat aan te sturen ontbreekt

Glasvezel aanleggen samen met een KPN-relatie

Het glasvezelnetwerk aanleggen in samenwerking met een partij die met KPN een overeenkomst heeft, geeft als voordeel KPN zeker geen eigen glasvezelnetwerk gaat aanleggen. Daarnaast wordt



door de samenwerking ook meteen gebruikt gemaakt van de kennis over de aanleg van een glasvezelnetwerk, die deze partij mee brengt.

Als nadeel is dat bij deze variant, Ziggo waarschijnlijk niet op het glasvezel netwerk wil, terwijl veel inwoners juist klant zijn van Ziggo en dus gedwongen worden om over te stappen. Dit probleem is te ondervangen door het bestaande CAI-netwerk te laten liggen en over dit netwerk Ziggo haar diensten te laten aanbieden. Op het nieuwe glasvezelnetwerk, kunnen dan andere aanbieders haar diensten aanbieden. Zo hebben de bewoners zelf de vrije keus bij welke aanbieder zij de diensten wil afnemen. De verwachting is dat met deze variant in de toekomst bijna alle bewoners gebruik gaan maken van 1 van de 2 aanwezige netwerken.

Glasvezel aanleggen samen met Ziggo

De laatste mogelijk variant is het aanleggen van een glasvezelnetwerk samen met Ziggo. In het kader van de jarenlange samenwerking tussen de gemeente en Ziggo, is dit een variant die tot de mogelijkheden behoort. Maar doordat het netwerk, dan alleen beschikbaar is voor Ziggo, zal KPN direct ook een glasvezelnetwerk willen uitrollen. Daarom zullen er toch bewoners gaan kiezen voor de diensten van een andere aanbieder en daardoor zal het aantal abonnees die aangesloten zijn op het gemeentelijke netwerk gaan dalen en de daarbij behorende inkomsten ook. Daarnaast is het beleid van Ziggo, om het Coax steeds verder te upgraden en zij zullen dus niet snel een glasvezelnetwerk gaan aanleggen in samenwerking met de gemeente.

In bovenstaande scenario's wordt er telkens vanuit gegaan dat een beslissing op "korte termijn" genomen gaat worden. Want zoals u tijdens de themaraad ook al kon beluisteren, heeft KPN vergaande plannen om haar gehele netwerk te upgraden naar glasvezel. Op het moment dat KPN is begonnen met de aanleg van glasvezel, zullen de uitkomsten van enkele in het rapport genoemde scenario's wijzigen of niet meer van toepassing zijn. Ook is dit dan van invloed op de waarde van het huidige gemeentelijke CAI-netwerk.

Edam-Volendam, d.d. 23 maart 2021

Het college van burgemeester en wethouders van Edam-Volendam,

de secretaris,
H. van der Woude

de burgemeester,
L.J. Sievers.